

ملک الشعراء بهار در آئینه اندوهیادها

مژگان میرحسینی

استادیار دانشگاه کوثر بجنورد

چکیده

خراسان بزرگ، مهد علم و ادب ایران، مشاهیر برجسته‌ای را در خود پرورش داده که عالم دانش و ادب را با آثار سترگ خود دگرگون کرده یا تحولی چشمگیر در عرصه شعر و نثر به وجود آورده‌اند. از میان این مشاهیر گرانسنگ، شاعر شهیر معاصر، محمد تقی بهار، به دلیل احاطه همه جانبه بر ابعاد مختلف علمی و ادبی، بسیاری از محققان معاصر را به اظهار نظر درباره خود و نقد و تحلیل آثار و اشعارش واداشته است. با مطالعه آثار و اشعار وی با شاعری نابغه، ادیبی برجسته، ناقدی پرمایه، مورّخی توانا، سیاستمداری دانا، روزنامه‌نگاری آگاه، مبارزی سترگ و وطن‌خواهی بزرگ مواجه می‌شویم. درباره بهار سخن بسیار گفته شده است، اما در این مجال برآنیم که از خلال اندوهیادهای سروده شده برای او به چگونگی رابطه‌اش با شاعران معاصر - اعم از دوستی‌ها، همکاری‌ها و رقابت‌ها - و نظر آنها درباره او پی ببریم و با بررسی این اشعار، شخصیت و فضای فکری‌اش را دریابیم و به ویژگی‌های آثار و به ویژه اشعار او دست یابیم. برای دستیابی به این مهم، پس از جمع‌آوری اشعار سروده شده در سوگ بهار، این اشعار را از جنبه‌های مختلف بررسی کردیم. با بررسی اندوهیادهای سروده شده برای او این نتیجه حاصل شد که انجمن‌های ادبی و کانون‌ها نقش مهم و مؤثری در شکل‌گیری روابط شاعران معاصر با بهار داشته است؛ همکار و یا هم‌فکر بودن آنها با یکدیگر نیز در این زمینه قابل توجه است. باید گفت که همگان به فضل و برتری بهار در زمینه‌های مختلف اقرار کرده و مقام استادی او را پذیرفته‌اند. همچنین، بررسی این اشعار، خصوصیات اخلاقی، فضای فکری و ویژگی‌های اشعار او را پیش روی خوانندگان و محققان قرار می‌دهد.

واژگان کلیدی: ملک الشعراء بهار، شاعران معاصر، اندوهیادها، اندوهیادسرایان، انجمن‌ها.